

PM 2014:121 RI (Dnr 001-751/2014)

Bredband för Sverige in i framtiden (SOU 2014:21)

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 30 september 2014

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Bredband för Sverige in i framtiden” (SOU 2014:21)
hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Regeringen har tillsatt en utredning för att utvärdera den bredbandsstrategi som beslutats om i november 2009. Regeringens huvuduppdrag till utredaren var att göra en uppföljning av hur tillgången till bredband har utvecklats i förhållande till målen som angivits i regeringens bredbandsstrategi och i den digitala agendan för Europa. I uppdraget ingår även att göra en närmare analys av två insatsområden i bredbandsstrategin, nämligen *Offentliga aktörer på marknaden* och *Bredband i hela landet*.

I regeringens bredbandsstrategi finns två mål som är att 90 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020 och att 40 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om 100 Mbit/s år 2015. Utöver detta finns ett riksdagsbundet mål att alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.

Regeringskansliet har via Näringsdepartementet skickat ut förslaget på remiss till bland annat Stockholms stad.

Remissen i sin helhet finns att läsa på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret välkomnar regeringens initiativ att utvärdera bredbandsstrategin med avsikt att revidera densamma för att målen i bredbandsstrategin ska kunna uppnås.

Mina synpunkter

Stockholms stad har ett väl utbyggt fibernät för snabbt bredband. Faktum är att staden redan uppfyller målet i bredbandsstrategin eftersom ca 90 % av hushållen har möjlighet att ansluta till fibernät. Den goda nätteckningsgraden beror på stadens affärsmodell som stimulerar till att så många som möjligt använder samma grundläggande fiberinfrastruktur. Som utredningen konstaterar så spelar det kommunala digitala engagemanget stor roll för utbyggnaden av en heltäckande fiberinfrastruktur. Det kan därför vara rimligt att stimulera kommunernas engagemang i utbyggnadsfrågan. Det är dock viktigt att det operativa ansvaret för utvecklingen även fortsättningsvis vilar på respektive kommun eftersom förutsättningarna, både geografiskt och storleksmässigt varierar mellan olika delar av landet. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets utlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Bredband för Sverige in i framtiden” (SOU 2014:21) hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 27 augusti 2014

STEN NORDIN

Bilagor

Remissen, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Remissammanställning

Ärendet

Utredningens syfte (dir. 2012:123), är att göra en utvärdering av regeringens bredbandsstrategi vilket innebär att utredaren ska göra en uppföljning av hur tillgången till bredband har utvecklats i förhållande till målen som anges i regeringens bredbandsstrategi och i den digitala agendan för Europa (KOM(2010) 245).

I uppdraget ingår även att göra en närmare analys av två insatsområden i bredbandsstrategin, nämligen *Offentliga aktörer på marknaden* och *Bredband i hela landet*.

Huvuduppdraget delas in i tre punkter vilka sammanfattningsvis är att:

- följa upp hur tillgången till bredband har utvecklats i förhållande till målen i regeringens bredbandsstrategi och vid behov föreslå eventuella justeringar av bredbandsstrategin med syftet att möjliggöra för marknaden att åstadkomma den täckningsgrad för bredband som anges i målen för bredbandsstrategin,
- utreda hur kommunernas agerande i olika roller påverkar bredbandsutbyggnaden och utreda möjligheterna att inrätta ett Infrastructure Clearing House (ICH) enligt förslag från Post- och telestyrelsen (PTS) eller föreslå en annan lösning för att främja samordning och samförläggning för bredband, och
- kartlägga den nationella hanteringen av stöd till bredbandsutbyggnad och vem som har varit mottagare av stöden under perioden 2008–2012, analysera om det finns behov av en mer enhetlig stödhantering med utgångspunkt i nu gällande organisationsstruktur och göra en internationell jämförelse.

Utredningen bedömer att utbyggnaden av bredbandsinfrastruktur med hög överföringshastighet behöver stimuleras om regeringens bredbandsmål ska uppnås. För att säkerställa detta anser utredningen att legala förutsättningar behöver ändras och nya funktioner inrättas, för att stimulera utbyggnaden och föreslår bland annat att följande åtgärder vidtas:

Möjliggöra undantag av lokaliseringsprincipen –Regeringen bör skyndsamt ta initiativ till att utreda möjligheterna och konsekvenserna av att göra ett undantag från lokaliseringsprincipen för kommuner vad gäller utbyggnad av infrastruktur för bredband med hög överföringshastighet. En sådan utredning bör inkludera att tydliggöra stadsnätens roll på marknaden.

Aggregera efterfrågan på tjänster – PTS får i uppdrag att utforma en funktion som syftar till att geografiskt aggregera efterfrågan av digitaliserade tjänster. Funktionen syftar till att synliggöra var det finns behov och möjlighet att bygga ut bredband med hög överföringshastighet och tjänar således också som ett sätt att aggregera

efterfrågan på bredband. PTS ansvarar för att utreda hur funktionen ska realiseras och för att utforma tjänsten.

Ny organisation – En organisation för att stimulera kommuners engagemang för digitalisering och utbyggnad av bredband bör etableras. Organisationen ska ha en nationell, en regional och en lokal nivå. Samverkan bör genomsyra organisationen såväl inom som mellan de tre nivåerna. På lokal nivå bör varje kommun ha en bredbandssamordnare som samordnar kommunens olika verksamhetsdelar så att de kommunicerar och beaktar bredbandsperspektivet. Kostnaderna för dessa ska finansieras genom omfördelning av det statliga anslaget.

Nationell samverkan mellan myndigheter – PTS, Konkurrensverket, Jordbruksverket, Boverket, Lantmäteriet och Tillväxtverket ges i uppdrag att samverka för att främja bredbandsutbyggnad. Detta skrivs in i myndigheternas regleringsbrev för år 2015. PTS ges ansvar att leda samordning och samverkan mellan nationella myndigheter för att främja bredbandsutbyggnad.

Främja samordning och samförläggning – Utredningen gör bedömningen att inrättandet ett så kallat Infrastructure Clearing House (ICH) i dagsläget inte är lösningen. Istället föreslås att kommuner bör arbeta mer aktivt för att främja samordning och samförläggning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 juli 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret välkomnar regeringens initiativ att utvärdera bredbandsstrategin med avsikt att revidera densamma för att målen i bredbandsstrategin ska kunna uppnås.

Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning om att kommunernas engagemang för digitalisering och utbyggnad av bredbandsinfrastruktur behöver stimuleras. De kommunala stadsnäten fyller en betydelsefull roll i bredbandsutbyggnaden bl.a. genom att främja konkurrens gentemot övriga aktörer på marknaden med tillhandahållande av fiber på öppna och likvärdiga villkor. Stockholms stad når redan i dagsläget upp till målsättningen i bredbandsstrategin då ca 90 % av hushållen har möjlighet att ansluta till fibernät och ligger därmed bra till jämfört med andra kommuner i såväl länet som i landet. Stadens väl utbyggda bredbandsinfrastruktur ger goda förutsättningar att möta den ökade efterfrågan på bredbandstjänster med höga hastigheter. Den affärsmodell som utvecklats i Stockholm (som stimulerar till att så många som möjligt använder samma grundläggande fiberinfrastruktur), resulterar i en god nåtäckningsgrad, en hög kapacitet i näten och dessutom till mer konkurrenskraftiga priser för användaren jämfört med modeller som bygger på att nätägaren

också tillhandahåller tjänsterna. Orsakerna till de goda resultaten, redovisade i en studie¹ av Deloitte, kan sammanfattas med att kommuner har ett bredare intresse av att äga näten och att kommuner tenderar att se dessa som en infrastruktur liknande vägar och järnvägar, snarare än telekomtillgångar. Den långsiktighet och det förtroende som offentliga aktörer har säkerställer att fiberinfrastrukturen över tid kan nyttjas av både privata och offentliga aktörer på likvärdiga villkor.

Stockholms stads väl utbyggda bredbandsinfrastruktur möjliggör för medborgarna att nyttja välfärdstjänster inom bl.a. skola, vård och omsorg. Stadens har inom ramen för e-tjänstprogrammet utvecklat ca 65 digitala tjänster varav merparten är kopplade till olika välfärdstjänster. Att främja samverkan mellan olika myndigheter är ett fokusområde inom ramen för stadens nya IT-program, "Ett program för digital förnyelse", som är ämnat till att skapa digitala lösningar för att möjliggöra enklare hantering av information mellan staden och övriga myndigheter och intressenter.

Stadsledningskontoret instämmer med utredningen om vikten av en förstärkt regional och nationell samordning. Detta kan möjliggöras bl.a. genom att ett undantag avseende lokaliseringsprincipen föreslås gälla för stadsnäten. Detta möjliggör för bolagen att samordna utbyggnaden av fiber även utanför den egna stads- eller kommungränsen, vilket ger en positiv inverkan på bredbandsutbyggnaden i landet.

Att samordna statens befintliga ägande av fibernät till ett nationellt sammanbindande nät som på liknande sätt som stadsnäten kan tillhandahålla svart fiber på öppna och likvärdiga villkor är en strategisk insats för att stimulera marknaden. Detta genom att förutsättningarna för fler aktörer att träda in på marknaden och investera i egna fiberbaserade bredbandsnät förbättras genom utökad geografisk samordning. Konkurrensen om att erbjuda bredbandstjänster med höga hastigheter skulle öka och slutkunderna skulle som följd därav gynnas med hög grad av valfrihet, höga hastigheter på bredband och låga priser.

Att öka den nationella samverkan mellan statliga myndigheter såsom PTS, Konkurrensverket, Jordbruksverket, Boverket, Lantmäteriet och Tillväxtverket är i linje med detta också önskvärt.

Utredningens förslag om att skapa en organisation för att främja nationell och regional samordning ger också ökade förutsättningar för konkurrens och därmed incitament för ökad bredbandsutbyggnad, vilket är positivt. Samordningen på den kommunala nivån bör dock inriktas på en strategisk/politisk styrning på den regionala nivån medan det operativa ansvaret för utvecklingen även fortsättningsvis vilar på respektive kommun eftersom förutsättningarna, både geografiskt och storleksmässigt är så starkt varierande i olika delar av landet. Förslaget om främjande av samordning och samförläggning av fiber med annan infrastruktur bedöms utifrån Stockholms stads erfarenheter främst vara effektivt och främja utbyggnaden i nyexploateringsområden men inte i anslutning av befintlig bebyggelse.

Mot bakgrund av PTS beslut om prisreglering av svenska fibermarknaden, som innebär osäkra förutsättningar för investeringar har kommunfullmäktige beslutat att AB Stokab inte ska gå vidare med ytterligare fiberutbyggnad till hushållsektorn. Stadsledningskontoret ställer sig därför positivt till utredningens förslag som möjliggör en revidering av PTS prisreglering av marknaden då den motverkar investeringsviljan i branschen och därmed utbyggnadsmöjligheterna. Ett avskaffande av prisregleringen skulle stärka investeringsviljan i ny fiberinfrastruktur och den påverkan prisregleringen långsiktigt medför kan på så sätt undvikas.

¹ Kommunikationsinfrastrukturens betydelse för bredbandsmarknaden - Analys av olika marknadsmodeller. Deloitte, juni 2014

EU-kommissionen har därutöver, i avsikt att stärka incitamenten att investera i fibernät, antagit en ny rekommendation² som skapar förutsättningar för implementering av en ny regulatorisk modell som möjliggör för PTS att inom en snar framtid avskaffa prisregleringen och utforma en långsiktigt hållbar lösning som bättre stimulerar utbyggnaden.

Ett flertal utredningar som genomförts både på nationell och lokal nivå i Stockholm pekar på betydelsen för både näringslivet och tjänsteutvecklingen som utbyggnad av bredbandsinfrastruktur innebär. Studier i Stockholm visar att den samhällsekonomiska nyttan är nästan tre gånger större än investeringarna. Detta bekräftas i en studie³ genomförd av Acreo Swedish ICT som visar att investeringar i fibernät i Stockholm haft positiv inverkan på IT-utveckling och etablering av IT-relaterad verksamhet i Stockholms stad. Det är därför av största vikt att organisation och affärsmodell för utbyggnad i även mindre tätbefolkade delar av landet förbättras samt att den nationella samordningen förstärks för att förutsättningarna för hela Sveriges utveckling inom detta område ska förbättras.

SOU (2014:21) om Bredband för Sverige in i framtiden anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

² EU-KOMMISSIONENS REKOMMENDATION, av den 11 september 2013 om enhetliga krav på icke-diskriminering och kostnadsberäkningsmetoder för att främja konkurrensen och förbättra klimatet för bredbandsinvesteringar (2013/466/EU).

³ Stokab – en samhällsekonomisk analys Acreo Swedish ICT, 2013